

Letsatsi la Lefatshe la ho Balla Hodimo

Nalibali
HO QALA
KA PALE.

le Nal'ibali

Eba karolo ya batho ba dikete ba tlo nka karolo ha re balla bana ba bangata kamoo ho ka kgonehang ka lentswe le phahameng pale ya rona e kgethehileng ka Letsatsi lena la Lefatshe la ho Balla Hodimo, e leng la 7 Hlakola 2024 – le letsatsi le leng le le leng – mme o be karolo ya ho aha bokgoni ba ho bala le ho ngola Afrika Borwa! Pale ya rona e kgethehileng, e reng *Ledinyane la katse le lahlehileng*, e ngotswe ke Stacey Fru mme ditshwantsho tsa yona di entswe ke Rico. Pale ena e fumaneha ka dipuo tsohle tsa semmuso tsa Afrika Borwa tse 11. O ka balla bana ba dilemo di 6 ho ya hodimo pale ena. Bakeng sa bana ba banyenyane, sebedisa karete ya rona e kgethehileng ya dipale ya Letsatsi la Lefatshe la ho Balla Hodimo ya Bana ba Banyenyane.

Itokisetse ho balla pale hodimo

- 🐾 Tseba pale hantle e le hore o kgone ho e pheta kapa ho e balla hodimo ka tsela ya hao.
- 🐾 Nahana ka tsela ya ho etsa hore pale ena e phele. Etsa qeto ya hore na o batla ponahalo ya sefahleho sa hao e be jwang le ho tsamaisa matsoho a hao jwang.
- 🐾 Kgetha nako ya letsatsi eo bohle ba lelapa la hao ba tla beng ba le teng bakeng sa ho pheta pale.
- 🐾 Fumana dikarolo tseo bana ba ka nkang karolo ho tsona paleng, ka mohlala, ba ka etsa medumo ya ledinyane la katse le ya ntja.
- 🐾 Ikwetlisetse ho pheta kapa ho balla pale hodimo.

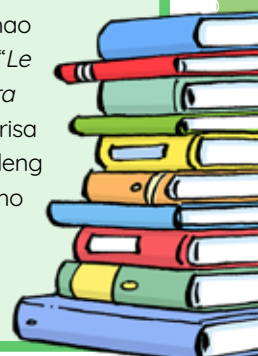
Pele o balla pale hodimo

- 🐾 Bala sehlooho sa pale. Botsa bana ba hao hore na ba nahana pale ena e bua ka eng.
- 🐾 Ba botse dipotso tse tla ba thusa hore ba utlwisise mehopolo le maikutlo a baphetwa ba paleng.

Mehopolo eo le ka buang ka yona: Na o na le phoofotswana ya lapeng, kapa ho na le motho eo o mo tsebang ya nang le yona? O ne o ka ikutlwa jwang haeba phoofotswana eo e ka lahleha? O ne o tla etsang ho leka ho fumana phoofotswana eo e lahlehileng? O ne o tla ikutlwa jwang ha o e fumana?

Ha o ntse o balla pale hodimo

- 🐾 Ha o ntse o bala pale, botsa bana ba hao dipotso mabapi le yona. Potso e kang “*Le nahana hore ho tlo etsahalang ka mora moo?*” e ntle haholo bakeng sa ho tjhorisa tsebo ya bana ya ho nahanela pele, e leng tsebo ya bohlokwa haholo bakeng sa ho tseba ho bala le ho ngola.
- 🐾 E re ba kenelle ka ho etsa medumo eo diphoofolo di e etsang.

Boikano ba ho balla hodimo mmoho jwaloka lelapa ka **Letsatsi lena la Lefatshe la ho Balla Hodimo** – le letsatsi le leng le le leng. Ingodise ho www.nalibali.org kapa romela lentswe “WRAD” ka WhatsApp ho **0600 44 22 54**. Lelapa ka leng le ngodisang le tla ba le monyetla wa ho kenela **leeto la ho bala la lelapa la Letsatsi la Lefatshe la ho Balla Hodimo la Nal'ibali**. O tla amohela dipale tse ding hammoho le dikeletso le mehopolo ya tsela ya ho bala le bana ba hao selemo ho pota.

Ledinyane la katse le lahlehileng

Pale ka Stacey Fru ☺ Ditshwantsho ka Rico

Ka Labohlano thapama, Neo le Bella ba ne ba ntse ba bapala seratswaneng sa Neo. Noodle o ne a ithobaletse ka kgotso letsatsing.

Ka tshohanyetso Noodle a qhomela hodimo mme a qala ho bohola. *Hobu, hobu hobu!*

“Molato keng Noodle?” ha botsa Bella.

Yaba jwale ba utlwa shwahlashwahla ho tswa dihlahleng. *Ngao, ngao, ngao!* Ha hlahella ledinyane le lenyenyane la katse le mmala wa kgemere dihlahleng. Bella a mathela ho lona, a le kuka ka bonolo bohle. “Bona hle hore na sefahlehonyana sena se boya se setle hakaakang,” a rialo a bontsha Neo.

“Ebile e na le kholoro e ntle e mmala o moputswa molaleng,” ha rialo Neo.

Noodle le yena o ne a batla ho bona, empa jwale ho bohola ha hae ha tshosa ledinyane la katse, yaba Neo le Bella ba le isa katlung.

“Mme, Ntate, bonang! Re thotse ledinyane la katse seratswaneng!” ha hweletsa Neo ha ba mathela ka phaposing ya ho phomola.

“Re nahana hore le lahlehile, mme le tlameha le na le monga lona hobane le kentswe kholoro e mmala o moputswa molaleng,” ha rialo Bella.

Ntate a phahamisa hlooho bukeng eo a ntseng a e balla Mbali. “Re lokela ho leka ho fumana beng ba lona. Ba tlameha ba kgathatsehile haholo hore ledinyane la bona la katse le lahlehile,” a rialo.

“Shwalane e se e tshwere, re ke ke ra kgona ho ba batla,” ha rialo Mme. “Empa hosasa hoseng re ka etsa diphousetara tsa ledinyane la katse le lahlehileng ebe re a di maneha. Mohlomong monga lona o tla bona diphousetara tseo.”

Ha Mme a ntse a feleheditse Bella le Noodle ho ya hae, Neo a fumana lebokose la dieta le jesi ya kgale ho etsetsa ledinyane leo la katse bethe e mabothobotho. Ntate a le fepa ha a qeta a le tshella metsi a hlwekileng ka sekotlolong se seholo. E se kgale, ledinyane leo la katse le ne le kgotshe mme yaba le ya le sephume sa boroko.

Ka Moqebelo hoseng, Bella a fihla e sa le ka matjeke. "Ke tlike le pampiri le dikerayone bakeng sa ho tla etsa diphousetara," Bella a rialo a bile a haka ledinyane la katse.

"Ha hle re qalalleng!" ha rialo Neo.

Ha ba se ba qetile ho etsa diphousetara tse nne, Ntate a re, "Ke nahana hore di lekane. A re yeng he re lo di maneha."

Ba qala ka ho ya laeborari, yaba ba ya lebenkeleng, mme ha ba kgutlela hae moahisani e mong wa bona a ba dumella hore ba maneha phousetara e nngwe hekeng ya hae. Ba boloka phousetara e le nngwe bakeng sa ho ya e maneha botong ya ditsebiso sekolong ka Mantaha.

Ka Labobedi thapama, Neo, Bella, Noodle le ledinyane la katse ba ne ba ntse ba bapala ka phaposing ya ho phomola. *Koko, koko, koko!* Ho ne ho na le motho ya kokotang monyako.

Neo a matha ho ya bula monyako.

"Neo, ke mang?" ha botsa Bella.

Noodle a bohola a thabile.

Lerata leo la nyarosa ledinyane la katse hoo le ileng la mathela ka tlasa sofa ho ya ipata.

"Dumela," ha rialo Neo ha a bona ngwanana eo a qalang ho mmona a eme monyako.

"Dumela, ke nna Gina," ha rialo ngwanana eo. O ne a shebahala a tshwenyehile. "Ke bone phousetara ya lona laeboraring. Ke nahana hore ledinyane la katse leo le le fumaneng ke la ka. Lebitso la hae ke Ginger mme o na le kholoro e mmala o moputswa molaleng."

Pelo ya Bella ya otlala ka matla. O ne a lakaditse ho boloka ledinyane leo la katse, empa o ne a tseba hore e tlameha ebe Gina o tshwenyehile haholo ka katsenyana eo ya hae. "Kena ka tlung," ha rialo Bella.

Empa ha ba fihla ka phaposing ya ho phomola, ledinyane la katse la re na le ne le mpehile kae. "Jonna!" ha rialo Bella. "E se ka mpa yaba ledinyane la katse le lahlehile hape!"

Neo, Bella le Gina ba sheba hohle ka phaposing ya ho phomola, empa ba se ke ba fumana ledinyane la katse. Gina o ne a shebahala a utlwile bohloko haholo.

Jwale ba utlwa Noodle ka kitjhining a bohola. *Hobu! hobu!* Ha latelwa ke lerata le leholo la *KEKETEKETE!*

Bana bana ba mathela ka kitjhining. Ledinyane la katse ke leo moo le ituletseng teng. Le ne le dihile sekotlolo sa lona sa metsi ha Noodle a bohola mme jwale le ne le le metsi le re te!

Bella a le nka ka potlako mme a le phumula. Yaba o fa Gina ledinyane leo la katse. *Purr, purr, purr.* Ledinyane la katse le ne le thabile haholo!

“Ke ne ke o hopotse hle Ginger!” ha rialo Gina a haka ledinyane la hae la katse. Le yena o ne a thabile haholo. “Ke a leboha Bella le Neo ka ho ntlhokomella yena hantle hakana.”

“Le nna ke thabile ha o fumane katsenyana ya hao,” ha rialo Bella. “Empa ka lehlakoreng le leng pelo ya ka e bohloko hore ha re sa tla hlola re bona Ginger.”

Neo a beha letsoho mahetleng a Bella. O ne a bona hore o batla ho lla.

“Se ke wa kgathatseha hle nnake!” ha rialo Gina. “Ha re dule hole le mona. Neng kapa neng ha o batla ho tihakela Ginger, o tle.”

Sefahleho sa Bella sa kganya kgotso. “Re a leboha!” a rialo. “Nna le Neo re ka rata ho tjhaka hosasa ka thapama.”

“Empa he ke nahana hore Noodle a se ke a tla le rona,” ha rialo Neo. Yaba bohle ba dumellana hore eo ke kgopolo e ntle haholo.

Ka mora ho bala pale hammoho, buisanang ka se etsahetseng paleng. Botsa dipotso tse fatang maikutlo ho kgothaletsa bana ba hao ho nahana le ho bua ka dikgopolo tse amanang le pale, ka mohlala, “O ratile karolo efe ka ho fetisisa paleng ee?” Haeba o na le bana ba baholwanyane, ba kgothalletse hore ba ithute dintho tse eketsehileng ka mefuta e sa tshwaneng ya diphooftswana tsa lapeng le hore na di lokela ho hlokomelwa jwang.

Eba mahlahlaha ka pale!

- 🐾 Taka setshwantsho sa karolo eo o e ratang ka ho fetisisa paleng.
- 🐾 Ho ka ba jwang ha o ka leka ho tshwantshisa pale ee kapa karolo e nngwe ya yona le sehlopha sa metswalle ya hao kapa ba lelapa? O ka ba wa etsa hore ba bang ba iketse eka ke Ginger le Noodle. Etsa hore ho be monate ka ho etsa diketso tse itseng, ho sebedisa mantswa le medumo ya mantswa!
- 🐾 Etsa phousetara ya phooftswana ya hao ya lapeng kapa eo o ka ratang ho ba le yona. Taka setshwantsho sa phooftswana ya hao ya lapeng. Ngola kapa o kope motho e mong hore a ngole hore na phooftswana ya hao ya lapeng e kgolo hakae, e na le mmala ofe le hore na lebitso la yona ke mang.

Romela difoto le divideo tsa hao le bana ba hao moo le thabelang pale ya Letsatsi la Lefatshe la ho Balla Hodimo le mesebetsi eo le e entseng ho [#nalibaliwrad2024](#) metjheng ya rona ya marangrang!

- TheNalibaliChannel
- nalibaliSA
- @nalibaliSA
- @nalibalisa
- @nalibalisa
- nalibalisa
- The Nal'ibali Trust
- +27 64 801 5496

Nal'ibali (e bolelang "pale ke ena" ka Sexhosa) ke letsholo la naha la ho balla monate. Tjhebelopele ya rona ke ya Afrika Borwa eo ho yona ngwana e mong le e mong a thabelang pale letsatsi le letsatsi.

